

WEBINAR MILIEU & KLIMAAT

Met betrekking tot het dashboard. Hoe kan het dat wanneer bij dezelfde boer er twee verschillende keren het dashboard uitgedraaid wordt er verschillen zijn in de resultaten. Terwijl de berekeningsdatum/tijd exact hetzelfde was.

Antwoord: Dit zou niet mogelijk moeten zijn. Verzoek dit nogmaals te checken in de Centrale Database KringloopWijzer (CD KLW) versie 2018 met het herziene dashboard Milieu & Klimaat. Mocht dit wederom optreden dan verzoek ik je een mail te sturen naar supportdesk@mijnkringloopwijzer.nl.

Is het doel van het dashboard 'je eigen management' of 'verantwoording'? Is dat voor alle melkveehouders ook helder?

Antwoord: Het doel van het dashboard is het attenderen van de melkveehouder op relevante kengetallen voor de zuivelbedrijven. De melkveehouder kan hiermee zijn voordeel doen in het managen van de mineralenstromen op het melkveebedrijf. Afhankelijk van het zuivelbedrijf kunnen één of meerdere van deze kengetallen worden opgenomen in het duurzaamheids- of kwaliteitsprogramma van het zuivelbedrijf. Zo zijn ook meerdere kengetallen terug te vinden in het certificatieschema 'melk' dat op 6 december 2018 is gepubliceerd onder het keurmerk 'On the way to planet proof' door de Stichting Milieukeur.

Zijn achterliggende drempelwaarden en algoritmen (wat bepaalt rood of groen) transparant?

Antwoord: Ja. In de geactualiseerde Q&A van het dashboard Milieu & Klimaat in de CD KLW versie 2018 wordt deze vraag en bijbehorend antwoord opgenomen.

Hoe zit bodemkwaliteit en kwaliteit van bodembeheer hierin? (ik vraag het voor de BodemCoalitie die een landelijk instrument om te vergelijken zou willen hebben)

Antwoord: Zie rapport en achtergrondinformatie op website van de Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij (<http://biodiversiteitsmonitormelkveehouderij.nl/>).

Wat zegt blijvend grasland over biodiversiteit?

Antwoord: Zie rapport en achtergrondinformatie op website van de Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij (<http://biodiversiteitsmonitormelkveehouderij.nl/>).

Kunnen jullie achtergrond geven van hoe de parameters berekend worden? Bijvoorbeeld: houdt het programma rekening met wat voor soort eiwit je aankoopt, soja versus bierbostel of heeft dit geen effect op de CO2 voetafdruk bij aankopen?

Antwoord: Tot nu toe wordt in de berekening van de broeikasgasemissie nog geen rekening gehouden met de aankoop van het soort eiwit. Vanaf 1 januari 2019 wordt wel bedrijfsspecifieke informatie aangeleverd over de herkomst van grondstoffen voor krachtvoerders. Dit betekent dat deze informatie per 1 januari 2020 wordt meegenomen in de berekening van de broeikasgasemissie in de KringloopWijzer 2019.

Hoe kan het dat in het dashboard bij een aantal boeren 2015 wel is ingevuld. 2016 niet en 2017 wel weer? Is 2015 dan berekend a.d.h.v. de ingevulde KLW?

Antwoord: Het dashboard Milieu & Klimaat is in de CD KLW versie 2017 voor het eerst opgenomen. Historische gegevens over 2015 en 2016 zijn berekend met de rekenregels van de CD KLW versie 2017. Mogelijk is hierin iets fout gegaan. In de CD KLW versie 2018 is een herziene versie van het dashboard Milieu & Klimaat opgenomen. Mocht dit wederom optreden dan kunt u een mail sturen naar supportdesk@mijnkringloopwijzer.nl.

Kan een melkveehouder zelf een criterium kiezen/toevoegen op het dashboard?

Antwoord: Nee. In de huidige versie van het dashboard Milieu & Klimaat en de herziene versie in CD K LW versie 2018 is dit niet mogelijk. Binnen de Duurzame ZuivelKeten zal worden bepaald of dit in de toekomst wel als optie wordt meegenomen.

Wordt er op lange termijn uitgegaan van een meerjaren-gemiddelde? Als het dashboard gebruikt gaat worden voor borgen van bepaalde zaken.

Antwoord: In de herziene versie van het Dashboard wordt ook een driejarig gemiddelde opgenomen. Het is aan het zuivelbedrijf of andere partij om te bepalen of bij het verantwoorden van bedrijfsprestaties al dan niet gebruik gemaakt wordt van een rollend meerjarig gemiddelde. Het beeld is dat hiervoor in de praktijk wel wordt gekozen.

Kan er ook een programma komen om een simulatie van je eigen bedrijf met wisselende gegevens in te vullen?

Antwoord: Via een webservice van de CD K LW is het mogelijk om met toestemming van de melkveehouder (machtiging) geaggregeerde invoergegevens op te halen en in te lezen in bijvoorbeeld een simulatieprogramma. De CD K LW wordt uitsluitend gebruikt voor het jaarlijks monitoren van de mineralenstromen op het melkveebedrijf.

In het tabblad Eiwit van eigen land in het Dashbord staat een grafiek met staafdiagrammen. Waar komen die getallen vandaan in de K LW? Hoe kun je ze verklaren? Kun je ze herleiden uit de stikstofkringloop van het bedrijf? Ze zijn namelijk niet het zelfde als de getallen uit Stikstofbalans Vee stapel en Bodem.

Antwoord: Eerder is al geconstateerd dat dergelijke problemen zich voordoen bij meerdere indicatoren in de huidige versie van het Dashboard. Vandaar dat het Dashboard in de CD K LW versie 2018 grondig wordt herzien. De staafdiagrammen worden vereenvoudigd en de onderliggende kengetallen zijn 100% te herleiden naar de jaaropgave KringloopWijzer 2018.

Dashboard is maar 1 dag per jaar actueel, daarna kan je er niets meer mee alleen naar kijken. Met 1 dag per jaar bedoel ik wanneer die compleet ingediend is. Komt er niet een real time situatie, dan kan je in het jaar zelf ook nog sturen?"

Antwoord: Via een webservice van de CD K LW is het mogelijk om met toestemming van de melkveehouder (machtiging) geaggregeerde invoergegevens op te halen en in te lezen in bijvoorbeeld een simulatieprogramma. De CD K LW wordt uitsluitend gebruikt voor het jaarlijks monitoren van de mineralenstromen op het melkveebedrijf.

Een praktische vraag: Het stikstofbodemoverschot is bij mij minus 1. Kan dit? En wat zou er verkeerd zijn ingevuld?

Antwoord: Het dashboard Milieu & Klimaat is in de CD K LW versie 2017 voor het eerst opgenomen. Mogelijk is iets fout gegaan in de berekening van het stikstofbodemoverschot. In de CD K LW versie 2018 is een herziene versie van het dashboard Milieu & Klimaat opgenomen. Mocht dit wederom optreden dan verzoek ik je een mail te sturen naar supportdesk@mijnkringloopwijzer.nl.

Over algoritmen vraag: zijn jullie het ermee eens dat LEI (WEcR) dit bepaalt?

Antwoord: Rekenregels en algoritmen binnen de CD K LW en Dashboard dienen wetenschappelijk onderbouwd te zijn. Wageningen University & Research is als ontwikkelaar van het rekenmodel en uitvoerende onderzoeksinstituting voor o.a. het Dashboard hiervoor mede verantwoordelijk.

Wat is volgens Frank Post (aanwezig bij webinar) nog nodig voor je de centrale database kan gebruiken om af te rekenen?

Antwoord: In het webinar refereerde melkveehouder Frank Post met name naar knelpunten bij de

borging van de invoer van de KringloopWijzer. Bij een eventuele toepassing van de KringloopWijzer als verantwoordingsinstrument zal een effectieve en efficiënte borging van de relevante invoer voor de te verantwoorden bedrijfsprestaties een harde voorwaarde zijn.

Hoe actueel is het dashboard? Of kun je na het afsluiten van het jaar daar pas iets over zeggen?

Antwoord: Via een webservice van de CD KLW is het mogelijk om met toestemming van de melkveehouder (machtiging) geaggregeerde invoergegevens op te halen en in te lezen in bijv. een simulatieprogramma. De CD KLW wordt uitsluitend gebruikt voor het jaarlijks monitoren van de mineralenstromen op het melkveebedrijf.

Tip: voeg de mogelijkheid van een 2e dashboard toe. Verplicht eerst naar dit dashboard. Daarachter een dashboard met praktische bedrijfsvoeringsindicatoren. Voor de boer individueel of voor de studiegroep.

Antwoord: Wordt meegenomen bij herzien van rapportage(s) in CD KLW.

Is het al bekend of er nog een fosfaatrechten pilot aan komt?

Antwoord: Voor laatste informatie wordt verwezen naar Kamerbrieven LNV.

Hoe komen nieuwe innovaties die broeikasgassen reduceren in de kringloopwijzer terecht?

Antwoord: In het jaarlijks werkplan van de PPS 'Doorontwikkeling KringloopWijzer' worden prioriteiten gesteld met betrekking tot aanpassingen van de rekenregels. Hierin is ook ruimte voor het inbrengen van nieuwe innovaties met een effect op de emissie van broeikasgassen.

Wordt NH3 een getal per ha of per GVE?

Antwoord: In de herziene versie van het Dashboard wordt zowel de ammoniakemissie per ha als ammoniakemissie per GVE voor het totale bedrijf weergegeven. In de onderliggende kengetallen wordt in beide gevallen een onderverdeling gemaakt tussen ammoniakemissie gerelateerd aan stal, mestopslag en bemesting, oogst.

Komt er ook een indicator voor biodiversiteit op het bedrijf? In de sectorrapportage van duurzame zuivelketen is de indicator voor dit kenmerk nog natuurbeheer dat uitgevoerd wordt. Zal deze ook niet naar aantal verschillende dieren/planten moeten? Het feit dat er natuurbeheer plaatsvindt zegt natuurlijk niet direct iets over het succes hiervan."

Antwoord: In de Biodiversiteitsmonitor Melkveehouderij worden voor een deel indicatoren gebruikt die worden berekend in de CD KLW. Zie rapport en achtergrondinformatie op website <http://biodiversiteitsmonitormelkveehouderij.nl/>).